

SEBAOBRAŇA

Určite ste to v minulých dňoch zaregistrovali. Vraj čierna dodávka, vraj podozrivý pohyb v blízkosti škôl, vraj ide o únosy detí. Pravda je však iná... Polícia žiada verejnosť a médiá, aby nešírili nepravdivú správu (hoax) o únosoch maloletých osôb na Slovensku. Ich častejší výskyt zaznamenala v uplynulom období. Polícia zdôrazňuje, že k únosom maloletých a mladistvých osôb na území Slovenskej republiky nedochádza. Pripomína, že šírenie poplašnej správy je trestný čin. Informoval o tom hovorca Prezídia Policajného zboru Michal Slivka.

Nepodliehajte panike!

„Šírenie hoaxy dosiahlo neúnosnú mieru,“ konštatuje polícia, podľa ktorej nepravdivú správu rozširujú ľudia na sociálnych sieťach. Policajný zbor už podľa Slivku tento hoax niekoľkokrát dementoval. „K únosom maloletých a mladistvých osôb na území Slovenskej republiky nedochádza. Najčastejšími dôvodmi ich nezvestnosti sú úteky z domu, úteky so starším partnerom a takzvané rodičovské únosy,“ zdôrazňuje Slivka.

Dodáva, že v minulosti sa objavilo niekoľko prípadov, keď maloleté osoby povedali svojim rodičom o osobách, ktoré ich mali volať do vnútra vozidla, lenže nikdy sa hrozba ani len pokus o únos nepotvrdili. „Napriek tomu Policajný zbor takéto prípady nikdy nepodceňuje a z bezpečnostno-preventívneho charakteru o nich informuje. Z toho vyplývajú občasná upozornenia miestnych obyvateľov, napríklad prostredníctvom obecného rozhlasu,“ uviedol Slivka.

Polícia žiada verejnosť a médiá, aby šíрили túto informáciu, ktorá bude zverejnená aj na našich sociálnych sieťach. „Zároveň prosíme médiá, aby v súvislosti s touto témou nepoužívali formulácie ‚malo dochádzať k únosom‘, prípadne ‚údajné únosy‘, doplnil Michal Slivka. Policajný zbor podľa jeho slov pristupuje k šíreniu akýchkoľvek hoaxov nekompromisne. „Potvrzuje to nedávne zriadenie novej facebookovej stránky Hoaxy a podvody – Polícia SR.“

Na uvedenej stránke sa tiež najnovšie nachádza varovanie, aby si ľudia dávali väčší pozor na falošné maily z bánk. Kedysi možno bolo jednoduché rozoznať takúto falošnú správu, pretože útočníci často pochádzajú zo zahraničia, no teraz zlepšili svoju slovenčinu, respektíve prekladač, ktorý používali, a usilujú sa opäť škodiť ľuďom. Polícia Slovenskej republiky preto varuje a v niekoľkých bodoch radí, ako odhaliť podvodníkov. Za uplynulé tri mesiace zaznamenali zvýšený počet phishingových mailových správ, ktoré sa tvária ako oficiálne správy z banky. Obsahujú odkaz, na ktorý je podľa nich potrebné kliknúť. Nerobte to! Hackeri sa tak totiž môžu dostať až k vašim peniazom. Podvodníci síce zlepšili svoju slovenčinu, no stále jestvuje niekoľko spôsobov, ako ich odhaliť.

Takže pozor a pamätajte si, že banky takéto maily neposielajú, adresa odosielateľa je veľmi netradičná, v podpise banky sa často spomína názov, ktorý v skutočnosti banka nepoužíva, banky nikdy nežiadajú klientov, aby odovzdávali svoje osobné prihlasovacie údaje!

(red)

Aktivity klubu Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora Tajovského
Aby nám „trolovia“ neprepisovali históriu

Zhovárал sa Maroš SMOLEC – Foto: SNN

Ján ŠEBO je predseda Klubu Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora Tajovského i predseda Fóra pre komunikačné technológie. Pracuje ako konzultant v oblasti plánovania elektronických komunikácií. Ako sám hovorí, nerobí nič výnimočné, len sa snaží, aby sa nezabudlo, že slovenský národ má vo svojej histórii významné osobnosti a vzory, na ktorých si môže vždy stavať svoju budúcnosť. Požiadali sme ho o rozhovor o významnej osobnosti slovenských dejín a vedy – Jozefovi Murgašovi.

• Kto bol Jozef Murgaš? Vraj sa, že mnoho vynálezov mu nepatentovali a vždy vynášiel niečo preverratné ako druhý. Je to pravda?

Jozef Murgaš, rodák z Tajova pri Banskej Bystrici, je významný priekopník bezdrôtovej telegrafie. Stretávame sa však so spochybňovaním jeho diela aj napriek tomu, že vynášiel Ton-System, patentovaný v roku 1904 v USA, a uskutočnil prvý verejný bezdrôtový prenos modulovaného užitočného signálu nad zemským povrchom na vzdialenosť tridsať kilometrov v USA v roku 1905. Dnes by sme mali byť schopní ukázať objektivný pohľad na históriu a vývoj technológie bezdrôtového sveta. Náš klub dlhodobo zbiera informácie, historické fakty o diele Jozefa Murgaša a vykonáva osvetu, aby nám „trolovia“ neprepisovali históriu.

• Kto založil tento projekt podpory regionálnej histórie?

Bývalý tajovský učiteľ Jozef Šebo, môj otec. Bol veľkým propagátorom diela významných osobností – spisovateľa J. G. Tajovského a vynálezcu, priekopníka v oblasti bezdrôtovej telegrafie Jozefa Murgaša. V roku 1968 sa podarilo v Tajove otvoriť múzeum J. G. Tajovského, do ktorého sa uložila aj zbierka o diele J. Murgaša. Postupne ju vytvoril Jozef Šebo, ktorý sa stal aj lektorom múzea. Jeden z jeho žiakov Július Murgaš založil v deväťdesiatych rokoch minulého storočia v Bratislave Klub priaznivcov J. G. Tajovského a Jozefa Murgaša. Aktivity klubu sa zameriavali na významné udalosti v živote týchto významných osobností. Boli to spomienkové slávnosti spojené s divadelnými predstaveniami hier J. G. Tajovského, výstavkami, odhalením pamätnej tabule J. Murgašovi a pomníka v Bratislave, pokusmi o získanie štátneho vyznamenania in memoriam či snahy o pomenovanie bratislavského mosta (dnešné Apollo) menom Jozefa Murgaša v roku 2004. Pôvodný klub nemal právnu subjektivitu. Na jeho základoch vznikol v roku 2013

Exponáty vynálezov a technických riešení Jozefa Murgaša zhotovené v roku 2012 M. HORNÍK

Klub Jozefa Murgaša a J. G. Tajovského s novým právnym štatútom s cieľom dosiahnuť vyššiu efektivitu osvetu. Jeho predsedom som sa stal ja. Veľkým prínosom klubu boli osobnosti, ako napríklad Murgašova praneter prof. Blanka Kolibiarová – čestná predsedníčka klubu, vnučka Murgašova brata Jána Murgaša, scenárista a spisovateľ Jozef Vranka, autor knihy Z doliny pre- rástol hory – Jozef Murgaš: kňaz, maliar vedec, vynálezca a mnoho ďalších významných osôb. Klub sa zameria na medializáciu diela Jozefa Murgaša pri rôznych významných výročiach i na spopularizovanie diela J. Murgaša, jeho zásluh vo vývoji rádiotelegrafie a vzniku bezdrôtového sveta najmä pre mladú generáciu na internete a sociálnych sieťach. Vytvorili sme webovú stránku www.jozefmurgas.sk, kde sú dostupné informácie o aktivitách klubu a o živote a diele J. G. Tajovského a J. Murgaša.

• Spolupracuje váš klub aj s vedeckými inštitúciami?

Veľkým prínosom činnosti klubu bola a je spolupráca s Centrom vedecko-technických informácií (CVTI SR)

a s predstaviteľmi obce Tajov. Spoločne sa nám podarilo pripraviť mnoho akcií a výstav o Murgašom diele v oblasti vývoja bezdrôtovej komunikácie, vytvoriť pomník a park s menom Jozefa Murgaša. Výstava Wireless World – bezdrôtový svet s podnázvom Jozef Murgaš – bezdrôtová telegrafia, rádio, mobilná komunikácia bola po prvýkrát inštalovaná v Bratislave v obchodnom centre AVION v novembri 2014. Podujatie sa konalo v rámci implementácie národného projektu Popularizácia vedy a techniky na Slovensku. Výstavu organizoval inštitút CVTI SR, Klub JM a JGT. V rámci výstavy v OC AVION, sa uskutočnili dva vysielacie dni rádioamatérov z rádio klubu OM3KFF, pôsobiaceho pri Slovenskej technickej univerzite v Bratislave. Na streche obchodného centra postavili dve krátkovlnné antény a priamo z výstavy vysielali správy fonickou a telegrafnou prevádzkou do celého sveta pod špeciálnou značkou OM150MURGAS. V rokoch 2014 – 2016 Klub JM a JGT inštaloval v spolupráci s CVTI SR túto výstavu na viacerých základných a stredných školách, univerzitách a inštitúciách. Výstavu

slovensko-maďarských vzťahov“, teda inak, ako sa píše v slovenskej učebnicovej verzii histórie. Zaoberať sa všetkými výplodmi ducha vraj slovenskej historičky nemá zmysel, veľa vecí zo spomínaného rozhovoru dal na správnu mieru historik SAV Ferdinand Vrábel, preto sa zmienim iba o udalostiach, ktoré rezonovali v negatívnych konotáciách spomínaného interview. Reči sa viedli

Kriesenie starých sporov

Ludovít ŠTEVKO

o odsune Maďarov zo Slovenska po anulovaní Viedenskej arbitráže, ktorý je stále jablkom sváru medzi istou skupinou maďarských politikov a slovenskými historikmi.

Článok v denníku Magyar Hírlap „prispeľ“ k slovensko-maďarskému historickému zmiereniu práve tak ako svojho času minister pre národnú politiku Árpád János Potápi, ktorý žiadal zrušenie Benešových dekrétov, pretože podľa neho po vojne najviac trpeli Maďari v Česko-Slovensku. Vraj prišli o štátnu príslušnosť v rodnej krajine a stali sa obeťou „diabolského plánu“... Nuž, aký to bol diabolský plán sve-

tovej veľmoci, keď sa na Postupimskej konferencii 27. februára 1946 dohodla výmena slovenského a maďarského obyvateľstva na základe reciprocity, ktorú podpísala česko-slovenská aj maďarská vláda?

Znalec budapeštianskych, nemeckých aj česko-slovenských archívov historik Ladislav Deák vydal niekoľko zväzkov zápiskov o Viedenskej arbitráži a otrasnej

so sebou na Slovensko tzv. anyásov z anyaország, teda z Maďarska, a pretože toto územie bolo vrátené po vojne Česko-Slovensku, anyási sa stali cudzími štátnymi príslušníkmi. V máji v roku 1945 ich naložili do vlaku a museli odísť. Nyilasovcov, podieľajúcich sa na perzekúciách slovenského obyvateľstva, bolo okolo šesťtisíc. Maďarských občanov, ktorí tu chceli zostať, ale museli sa vrátiť domov do Maďarska, bolo podľa Deáka tridsaťdvestisíc. Treťou skupinou boli obyvatelia maďarskej národnosti, ktorí odišli na základe dohody o výmene obyvateľstva, preto argumentácia, že Slováci vyhnaní z felvidéku Maďarov, podobne ako Česi sudetských Nemcov, nie je opodstatnená. Ani jeden Maďar neodišiel z Česko-Slovenska na základe tzv. Benešových dekrétov. Sedemdesiat tisíc vyhnaných Maďarov je novodobý maďarský mýtus. Historické fakty a maďarská „potrianonská pravda“ o ukradnutom území z tela Maďarska to je paradox, ktorý zatažuje vedomie mnohých Maďarov nielen v Maďarsku, ale aj u nás. Reči slečny kurátorky Faláthovej pre maďarské noviny o pričlenení (dobré že nie anektovaní) Bratislavy do Česko-Slovenska po skončení druhej svetovej vojny sú jednoducho nezmysel, tak ako je nezmyselný a staré vášne vyvolávajúci rozhovor, že „pravda patrí jednoznačne Maďarom“.

Predseda Klubu Jozefa Murgaša a Jozefa Gregora Tajovského Ján ŠEBO

sme napokon umiestnili na Obecnom úrade v Tajove, kde je dodnes. Sedemnásteho februára 2014 sa konala spomienková slávnosť k sto päťdesiatemu výročiu narodenia J. Murgaša v Tajove. Túto významnú akciu pocítil svojou návštevou aj veľvyslanec USA na Slovensku pán Theodore Sedgwick. Vo svojom prejave vyjadril hlboký obdiv k osobe J. Murgaša, ktorý bol Slovák a zároveň aj americký občan. Vyslovil obdiv jeho dielu a jeho aktivitám v presadzovaní demokracie, najmä historicky známeho faktu, že Murgaš bol jeden zo signatárov Pittsburskej dohody v roku 1918 pri vzniku prvej ČSR.

• Klub odhalil Murgašovu bustu. Ako sa vám to podarilo? V súčasnosti totiž nie je moderné odhaľovať tabule slovenským vynálezcom a vôbec významným Slovákom...

Vďaka veľkej podpore Slovenskej technickej univerzity a sponzorom podarilo sa nám 27. apríla 2015 slávnostne odhaliť pomník Jozefa Murgaša s originálnou bustou od akademického sochára Alexandra Trizuljaka pred vstupom do budovy rektorátu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave na Vazovovej ulici, ktorý nesie meno Nádvorie Jozefa Murgaša. Pri príležitosti sto desiateho výročia oficiálnej skúšky Murgašova Ton-Systemu 23. novembra 1905 v USA v súčinnosti s obcou Tajov a CVTI SR otvorili sme 23. novembra 2015 Park J. Murgaša v Tajove. V tomto parku sú umiestnené štyri metre vysoké modely stožiarov Murgašova anténového systému. Naše pokusy o filmové spracovanie Murgašova diela pre mládež boli doteraz neúspešné. Až tento rok Občianske združenie priateľov dejín techniky a vynálezov umožnilo realizáciu filmu z pozostalosti manželov Tabačkovcov. Cyklus publicisticko-dokumentárnych filmov Svetoznámi slovenskí vedci pripravila režisérka Eva Holubánska-Barťovičová. Film Rande v éteri o Jozefovi Murgašovi mal premiéru v televízii LUX 23. 10. 2018.